VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

Tik tas bus naudingas tautai ir v[illegible]ei, kuris užmiršęs asmeniškumus ir asmenis dirbs tą da[illegible]ėl kurio jo protėviams gręsė ištrėmimas

New York Public Library 470 Fifth Ave.

LII. METAI. 209 (501) N. Telephone: EVergreen 7-7840 BROOKLYN, N. Y. SEŠTADIENIS, 1938 M. RUGSĖJO-SEPTEMBER 10 D. KAINA 3 CENTAI

ŠIANDIEN

Europos ramstis
Muselė užstoja drambliį
Tautinės visuomenės vadai
Trijų jau nėra

VYT. ŠIRVYDAS

Kodėl Europoje toks didelis susidomėjimas Čekoslovakijos likimu? Anglų liberalų organas, Manchester Guardian, atsako: **"Čekoslovakija tai dabartinės Europ. ramstis."** Jam pakrypus, ar jį sugriovus, visa dabartinė tarp valstybių santvarka žymiai pasikeistų.

Tas pakeitimas būtų malonus **tik vieniems vokiečiams.** Jokia kita tauta jo nenori. Štai kodėl eilinis Čekoslovakijos pilietis, sakoma, gaudo Paryžiaus ir Londono dienraščius: jis jaučia (ir visa Europa jaučia), kad Čekoslovakijos ir visos dabartinės Europos likimas bus išspręstas ten. Čekoslovakijai (Prancūzijos, Sovietijos ir Anglijos draugei) griuvus, ar susilpnėjus, kelias Vokietijai į Vidurio ir Rytų Europą taps daug lengvesnis.

Štai kodėl net su vokiečiais amžiną flirtą užvedę lenkai nerimauja: visuomenė reikalauja valdžios pasakyti, kad eis su Prancūzija ir Anglija.

Mūsų redaktoriai, ištiesų, įdomūs trumparegiai. Po permainų VIENYBĖS redakcijoje, katalikų laikraščiai VIENYBĘ paskelbė ta pačia "laisvamanišką". Kairieji pamatė tokią pačią, "fašistinę". Socialistai, savo minčių neturėdami, pritarė savo draugams komunistams.

Visi vienbalsiai, be to, nutarė, kad VIENYBĖ esą "Kauno abraku šeriama". Ir nei vienas permainoje nepamatė be galo svarbaus fakto: **tautinėje visuomenėje pradėjo rastis ir organizuotis nauja, pilna vilties ir energijos dvasia,** kurios seniai reikėjo, tik nebuvo žmonių ją sukelti ir jai vadovauti.

Šitos dvasios kairieji labai bijo. Todėl veik kiekviename jų organų numeryje pamatysite skelbimus sandariečiams: "neikite pas tautininkus, eikite pas mus: mūsų prekės pigiausios ir geriausios."

Tik, kiek juntama, sandariečiai prisimena gilią mūsų prosenelių išmintį: "pigią mėsą šunes ėda."

Kiek giliai tautinei visuomenei įgriso vadovybė, kuri mus skaldė ir kuriai pasitikėti nebuvo galima, rodo baltimoriečio Amerikos Lietuvio korespondento pareiškimas, kad tokius vadus visuomenė jau nori lentynose sudėti ir pasirinkti naujų.

Buvęs Bostono Monitor korespondentas Maskvoje, W. H. Chamberlin'as, palygina "žiaurius" caro kalėjimus su "maloniais" Stalino kalėjimais. Sako: "Leninas kalėjime sėdėjo tokio švelnumo sąlygose, kad galėjo baigti savo knygą apie kapitalizmo išsivystymą Rusijoje. Antrusyk, jis buvo pasiųstas Sibiran, ir ten jam leista studijuoti, rašyti, auklėti savo revoliucines teorijas ir net medžioti bei meškerioti!"

Zinovjevas, Tukačevskis ir tūkstančiai kitų komunistų, Stalino kalėjimuose tik mirtį rado.

Tautininkų pranašautas mūsų parapijoms likimas, deja, jau pildosi: Amerika praneša praradimą, arba išslydimą iš lietuvių rankų trijų parapijų (ir bažnytinio turto): New Yorke, Haverhill, Mass. ir Akron, Ohio, (čia galima priděti ir Toronto, Kanada).

Amerika kaltina katalikų vadus, sako: "Skriauda buvo daroma ligi šiol mūsų pačių vadų." Ji ragina Amerikos kunigus lietuvius: "budėti, kad mūsų žmonių pinigais suorganizuotos parapijos nebūtų perduotos kitataučiams, bet kuo ilgiausiai tarnautų lietuvių dvasios ir tautos reikalams."

Lietuvių kunigų Amerikoje sakoma, esama apie 270. Tai milžiniška jėga, bet ar stos ji vieningai darban?

PRANCŪZIJOS KARO LAIVYNUI ĮSAKYTA PASIRUOŠTI

PARYŽIUS. — Prancūzijos jūrų karo laivyno ministerija sekdama sausumos kariuomenės vyriausio štabo įsakymą neišleisti atsargon kareivių ir sumobilizavimą naujų karo jėgų, kurios dabartiniu metu siekia 1,200,000 sausumos kareivių. Įsakė visiems laivams, esantiems Atlanto vandenyne, būti pasiruošusiems netikėtumams.

Atlanto okeano karo laivyno dalis pradėjo krauti į laivus amuniciją ir kitus reikalingus daiktus, kurių, laivyno viršininkai sako, pakaksią 60 dienų. Laivų užkrovimas bus baigtas rytoj ir kur laivynui bus įsakyta vykti, kokias pozicijas užimti, niekas nežino. Tik gautas įsakymas, kad būti pasiruošusiems iki sekantis įsakymas ateis.

Paskutiniai rezervistai, kurie neseniai buvo pašaukti į Maginot linijos apkasus, kurie yra rytinėje Prancūzijos Vokietijos dalyje užėmė požemių tvirtoves. Ši dalis yra viena iš moderniškiausių ir geriausių Prancūzijos apsaugos tvirtovių linijų. Visi fortai yra požeminiai. Kareiviai, kurie šiandien į tuos fortus įėjo ir tūkstančiai kitų kareivių, pakėlė Prancūzijos kariuomenę iki 1,200,000, iš 700,000 kuri būna taikos stovyje.

Visiems sausumos, aviacijos ar jūrų laivyno karininkams įsakyta būti pasiruošusiems.

JAPONAI TIK 80 MYLIŲ NUO HANKOW

HANKOW. — Kinijos kariuomenės štabas praneša, kad Yangtze upės frontu einanti japonų kariuomenė, pasistūmė pirmyn ir dabar ji yra tik 80 mylių atstu nuo Hankow.

Karo ekspertai sako, kad pereitos savaitės japonų kariuomenės laimėjimas tai buvo seniai paruoštas kiniečių planas. Iki šiol jie laikėsi vietoje, ir neleido japonams pasistūmėti parmyn vien dėl to, kad išlošus daug laiko paruošti seniai planuotus fortifikacijos darbus. Šie susistiprinimo darbai tranšėjose gal bus vienos iš sunkiausiai prieinamų ir jas nugalėti japonams bus sunku.

KALTINAMA UŽ DALYVAVIMĄ POLITIKOJE

WASHINGTON. — Jungt. Valst. senato komisija, kuri tyrinėja rinkimų kampanijų išlaidas, kaltina Sallisbury, Md., pašto viršininką, Maude R. Toulson, už dalyvavimą politikoje, aktyviai dirbant už nominavimą kongresmano David. J. Lewis, kuris yra prezidento Roosevelto palaimintu kandidatu prieš demokratą senatorių Tyding. Paštų viršininkams draudžiama aktyviai dalyvauti rinkimų kampanijose. Dabar senato komisija skaito ponią Toulson prasižengusią prieš įstatymus ir reikalaus ją prašalinti iš vietos.

Paradas ilgiausiai valdytojai. — Niderlandijos karalienė Wilhelmina, kuri valdė kraštą ilgiaus negu kuris kitas gyvas monarchas pasaulyje. Paveiksle mes matome švenčiant savo 40 metų valdymo ir 58 metų gimtadienio jubiliejų.

VĖLIAUSIOS PASAULINĖS ŽINIOS

KAUNAS, rugsėjo 6 dien.— Šiomis dienomis Intendantūros Šaulių Kuopa įteikė kariuomenei 125 šautuvus ir 2 kulkosvaidžius.

KAUNAS, rugsėjo 6 dien.—Vidaus Reikalų Ministras plk. Leonas spaudai pareiškė, kad krašto politinė padėtis yra konsulidavusis ir krašte viešpatauja kurybinio darbo nuotaika.

KAUNAS, rugsėjo 6 dien. — Vyriausybė priėmė įstatymą naujai galingai radijo stočiai statyti.

KAUNAS, rugsėjo 4 dien. — Dalyvaujant ministrui pirmininkui kun. V. Mironui, Joniškyje įvyko Tautos Šventė, kuri sutraukė tūkstančius artimesnės ir tolimesnės apylinkės gyventojų.

KAUNAS, rugsėjo 4 dien. — Žemės Ūkio Ministras Tūbelis atidarė Žemaitijos Žemės Ūkio Parodą Telšiuose.

LONDONAS. — Pasaulio žydų organizacijos, kurios yra susiorganizavusios, kad kovoti prieš anti-semitizmą, planuoja paskelbti boikotą Italijos prekėms. Šis nutarimas buvo padarytas vakar, pasiremiant žydų persekiojimu Italijoje. Jie kviečia viso pasaulio žydus prisidėti prie šio boikoto.

NIURENBERGAS. — Vienas iš aukštųjų kariuomenės vadų kalbėdamas nacių suvažiavime pasakė: "Mes niekuomet nepradėsime karą su Čekoslovakija, bet jeigu mūsų viengenčių gyvybės bus pavojuje, tada gal diena ateis, kada mes manysime, kad ji (Čekoslovakija) pradėjo karą su mumis. Tokiame momente mes žinome, kad ataka yra geriausia priemonė savisaugai.

PRAHA.— Įvykiams Čekoslovakijoj susipainojus, kitos mažumos norėdamos pasinaudoti proga, susijungė su sudetais-vokiečiais, sakydami, kad jie remia ju planą. Su sudetais-vokiečiais, susideda vengrai, lenkai ir slovakai. Šios keturios tautos su sijungę sudaro apie keturis milijonus gyventojų, kas yra gana stipri jėgą, ypatingai šiuo momentu.

ROMA. — Italija, kuri glamonėjasi su Vokietija, savo partneriu Berlyno Romos ašyje, pusiau oficialiai patarė Čekoslovakijai patenkinti vokiečių mažumu norus, suteikiant autonomija ir patenkinant kitus jų reikalavimus.

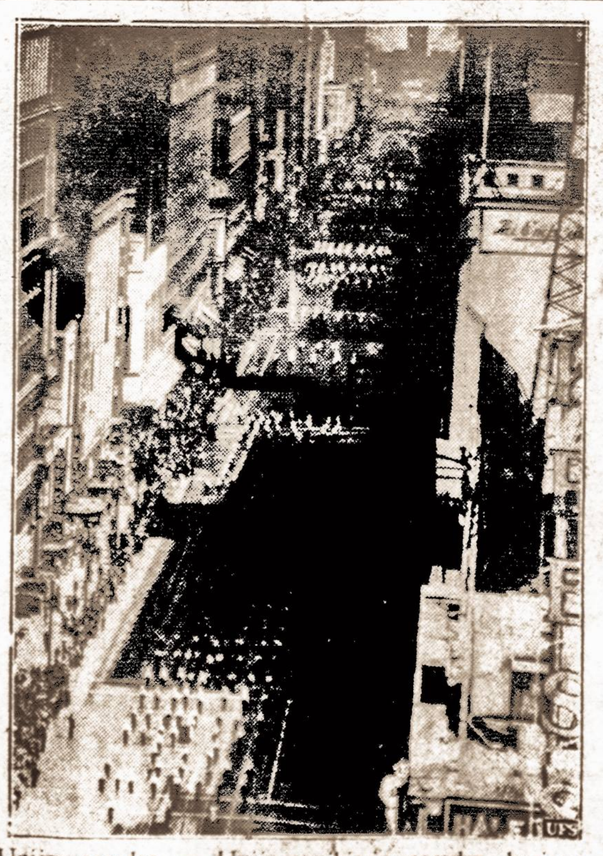

Unijos paradas. — Unijų streikierių paradas, kuriame dalyvauja A. F. of L. klerkai ir CIO sandėlių prižiūrėtojai. Streikerių paradas buvo San Francisco mieste.

VOKIETIJOS LAIKRAŠČIŲ TRIUKŠMAS

BERLYNAS. — Nežiūrėdami, kad Niurenberge eina didysis nacių partijos suvažiavimas, visi Berlyno laikraščiai deda didžiausias antraštes pirmoje vietoje apie "žiaurųjį" įvykį Čekoslovakijoje, kur policininkas lazdą apsuko triukšmaujančiam nacių partijos parlamento nariui apie sprandą.

Alkanu pagiežos balsu, pilnuose straipsniuose, jie kalba, kad Čekoslovakijos vyriausybė jau negalinti ilgiaus išsilaikyti, nes negalinti krašte palaikyti tvarkos. Berlyno spauda šiandien kalba veik tokiu pat tonu ir žodžiais, kaip kalbėjo prieš Austrijos užėmimą. Nacių partijos oficijozas rašo, kad čekoslovakų vyriausybė ne galinti sutvarkyti policijos, kariuomenės ir tie daro, ką jie nori. Laikraštis pabrėžia, kad Čekoslovakija žaidžia su ugnimi.

SAN FRANCISCO KRAUTUVIŲ STREIKAS

SAN FRANCISCO, Calif. — Kilęs departmentinių krautuvių darbininkų streikas, rugsėjo 8 d. jau pasižymėjo muštynėmis. - Susirėmus streikininkams su ne streikuojančiais darbininkais, buvo panaudota kumštys, moterų smaili nagai ir įvairūs įnagiai muštynėse, kuriose du asmenys sunkokai sužeisti ir septyni suareštuoti.

Streikas prasidėjo rugsėjo 7 d., kuomet 6,000 prigulinčių prie Amerikos Darbo Federacijos darbininkų ir kitų unijų darbininkai išėjo į streiką. Streikas palietė 35 didžiules krautuves. Darbininkai reikalauja, kad krautuvių savininkai laikytųsi eilės registracijos sąrašuose, kuomet samdo naujus darbininkus, taipgi, kad pripažintų darbininkams išsitarnavimo teises. Algų ir darbo valandų klausimas nekeliamas.

SU ITALIJA PASIRAŠYTAS KONTINGENTINIS SUSITARIMAS

KAUNAS. — Prekybos derybos su Italija jau baigtos ir kontingentinis susitarimas Romoje jau pasirašytas.

Ligšiol kontingentinis susitarimas su Italija būdavo pasirašomas 3 mėnesių laikui, o dabar pasirašyta metams.

Metinė Lietuvos Italijos prekybos apyvarta siekianti 4.3 mil. lirų.

PADĖTIS EUROPOJE NEPAVYDĖTINA

NIURENBERGAS. — Sir Nevile Henderson, Anglijos ambasadorius Vokietijoje, vakar veik visą popietį praleido konferencijoj su [illegible] dos ministeriu [illegible] Hermanu Goeringu.

Goeringo ir Sir Hendersono pasikalbėjimo tikslas buvo šiandieninė kritiška Vokietijos Čekoslovakijos padėtis, kurią sukėlė sudetų - vokiečių mažumų reikalavimas autonomijos Čekoslovakijoje.

Goeringas pasakęs savo padėjėjams, kad jis palieka nacių partijos suvažiavimą ir važiuoja į Berlyną svarbiais reikalais, bet vietoj važiuoti į Berlyną, jis nuvažiavo į Bavariją, kur jis savo kalnų pašlaitėje pastatytoje vilioje priėmė Anglijos ambasadorių Hendersoną.

Po šio pasikalbėjimo su Vokietijos propagandos ministeriu, sužinota, kad Sir Hendersonas šiandien turįs padaręs pasimatymą su užsienių reikalų ministeriu Joachim von Ribbentropu, kuris iki šiol vokiečių čekų susitaikymo reikalu mažai ką buvo pasireiškęs.

Neoficialiai pranešama, kad sudetų partijos lyderis Konradas Henleinas vakar popietį turėjęs pasikalbėjimą su Adolfu Hitleriu, po sugrįžimo iš Čekoslovakijos. Jis sužinojęs, kad nelaimingas atsitikimas tarp policininko ir parlamento nario, nutraukė derybas tarp Prahos ir sudetų vokiečių taikintojų, skubėjo grįžo į Niurenbergą, kad raportuoti Adolfui Hitleriui apie susidėjusią padėtį.

Hitleris, pasinaudodamas dabartine situacija, įsakė kaimyninių valstybių nacių vadams, kad jie savo kalbose pasistengtų įtikinti pasaulį, kad jis viską padarė ką galėjo suradimui būdų taikiai užbaigti ginčus su Čekoslovakija. Be to, kad nacių vadai reikalautų iš jo prašyti Anglijos spaudimo Čekoslovakiją, išreikalavimui didesnių koncesijų Vokietijai.

GRŪMOJA DARBO SEKRETOREI PRAŠALINIMU IŠ VIETOS

PORT ARTHUR, Tex. — Kongreso paskirtos anti-amerikoniškai veiklai tyrinėti komisijos pirmininkas, kongresmanas Martin Dies, grūmoja pradėjimu "impeachment" procedūros prašaliniui iš vietos Darbo Sekretorės Frances Perkins. Dies kaltina sekretorę Perkins už atsisakymą deportuoti aiškiai žinomą ateivį komunistą, Harry Bridges, kuris yra Pacifiko pakraščių CIO viršininkas ir komunistų vadas.

Kongresmanas Dies kaltina H. Bridges kaipo konspiravusi ir kurščiusį riaušes bei terorizavusį jo vadovybei nepritariančius darbininkus. Tokis komunistiškas akiplėša be jokio atidėliojimo turi būti deportuotas, sako Dies. Tačiau šituos visus faktus turėdama sekretorė Perkins nepildo įstatymų ir ateivį komunistą atsisako deportuoti.

Darbo Sekretorė Perkins, sako, laukianti Aukščiausiojo Teismo sprendimo panašioj byloj. Pagal teismo nuosprendį ji pasielgsianti su komunistu H. Bridges. Aišku, kad sekretorei Perkins labai nesinori deportuoti komunistų vadą.

Vagys savo auką nuvežė į darbą

PHILADELPHIA. — Trys jauni vagiliai sulaikė Steponą Zets tikslu atimti iš jo automobilį. Kuomet Zetsas nurodė, kad važiuoja į darbą ir netekęs automobilio pavėluos ir galį darbo netekti, vagiliai sutiko jį nuvežti prie dirbtuvės. Privežę automobilio savininką prie dirbtuvės išleido ir patys pavogtu automobiliu nudūmė savais keliais. Vadinasi, pasitaiko ir vagilių "geraširdžių."

Dzūkijos derlius

ALYTUS. — Šią vasarą Dzūkijoj neblogai uždėrėjo žiemkenčiai ir vasarojus, taip pat dobilai ir pievos, tik bulvėms dar reikia lietaus.

Ūkininkai džiaugiasi, kad šiais metais beveik visą derlių pasisekė nuo laukų nuimti sausą.

Palangiškis Tiškevičius priėmė Lenkijos pilietybę

KAUNAS. — Palangiškis Stasys Tiškevičius atsisakė nuo Lietuvos pilietybės ir priėmė Lenkijos pilietybę.

LĖKTUVO NELAIMĖ VIRŠUM BALTIJOS JŪROS

KLAIPĖDA. — Šiomis dienomis karo laivas "Prezidentas Smetona" Baltijos jūroje, nepertoli nuo kranto, darė šaudymo pratimus. Šaudymo taikini skraidino mokomasis lėktuvas su dviem lakūnais—mokiniais: Sruogiu Vladu ir Karveliu. Vienu momentu lėktuvą valdęs Karvelis pajuto, kad sustojo veikęs motoras. Pirmas iš lėktuvo parašiutu iššoko Vl. Sruogis. Kadangi vėjas pūtė į jūrą, lakūnas su parašiutu buvo nuneštas dar toliau jūros link, įkrito į jūrą ir paskendo. Vėliau iššokęs lėktuvo vairuotojas Karvelis taip pat įkrito į jūrą, bet arčiau kranto ir laivelio buvo išgelbėtas. Ir pats lėktuvas įpuolė į jūrą, bet iš jos buvo ištrauktas, tik motoras iškritęs iš lėktuvo, paskendo.

JAPONAI NESIKIŠ Į EUROPOS KARĄ

TOKIO. — Jei Europoje kiltų karas, tai Japonija pasiliktu visiškai neitrali, tokis esąs Japonijos vyriausybės nusistatymas. Mat, Japonija nėra surišta anti-Kominterno sutartimi, kurios iniciatoriai yra Vokietija ir Italija. Tačiau atsitikime karo Europoje, japonų simpatijos būtų su totalitarinėmis stovyklomis.

Lenkų atstovybė statydinsis namus

KAUNAS. — Lenkų atstovybė tariantis su vienu namų savininku, iš kurio Putvinskio gatvėje norinti nusipirkti žemės sklypą ir ateinančiais metais tame sklype statydintis namus.

"Broliškas" sutikimas

KAUNAS. — Vyr. "L. Ž." redaktorius J. Kardelis iš Karaliaučiaus mugės nuvyko į Lenkiją, Gdynę. Tenai lenkai jį sutiko tikrai "broliškai." Jo paties žodžiais sakant, jį iškrėtė kaip kriminalistą, pervažiuojant Vokietijos-Lenkijos sieną.

ORAS

Numatoma: debesuota su mažomis atmainomis, galimas lietus popietyje ar naktį.
Saulė teka 6:29, leidžiasi 7:18.
Dienos ilgis: 13 val. 5 min.

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY UNITY
Oldest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 7-7840

Published daily except Sundays and Holidays by
Lithuanian Press Corp., Inc.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879

Advertising rates on application

PRENUMERATA

Brooklyne ir užsieniuose:

Metams	$7.00
Pusei metų	$3.75
Trims mėnesiams	$2.00
Vienam mėn.	$0.90

Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje

Metams	$5.00
Pusei metų	$2.75
Trims mėnesiams	$1.65
Vienam mėnesiui	$0.75

Visais reikalais adresuokite:
Lithuanian Press Corporation
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

A. S. Trečiokas — Prezidentas.
J. Smitrus — Vedėjas.
S. E. Vitaitis — Redaktorius

RUOŠKIMĖS UŽTARTI VILNIEČIUS

Šiemet privalome stropiau ruoštis Spalio 9-tos paminėjimui, negu kitais metais. Atnaujinus Lietuvos diplomatinius santykius su Lenkija, Vilniaus krašto ir visos Okupuotos Lietuvos lietuvių persekiojimas žymiai paaštrėjo.

Okupantai ne tik visame Vilniaus krašte uždarė lietuviškas mokyklas ir skaityklas bei lietuvių draugijas, netik konfiskavo lietuvių draugijų namus ir kitokį turt, netik neleidžia lietuviams kurti naujas draugijas vieton uždarytųjų, bet savo priespauda eina net taip toli, kad draudžia lietuviams ir savo vaikus leisti į mokyklas.

Kol kas lenkai dar nedrįso uždaryti Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos, tačiau visokiomis priemonėmis trukdo lietuviams leisti savo vaikus į šią lietuvių gimnaziją. Norintiems lietuvių vaikams stoti į Vilniaus lietuvių gimnaziją, lenkų administracijos įstaigos neišduoda leidimų bei tautybės liudymų, be kurių negalima įstoti į gimnaziją ir šiaip visokių sunkumų išgalvoja.

Lyg ir protestui prieš tokį lenkų negirdėtą lietuvių persekiojimą, šiomis dienomis Vilniaus krašto lietuvis Barauskas pėsčias nuėjo į Varšuvą prašyti leidimo savo sūnui įstoti į Vilniaus lietuvių gimnaziją. Vadinasi, kultūringam pasauliui negirdėtas lietuvių persekiojimas Vilniaus krašte, mūsų tautiečius stačiai desperacijon stumia.

Prieš tuos visus lenkų žiaurumus mūsų tautiečių kankinimui ir persekiojimui Okupuotoje Lietuvoje, privalome galingai užprotestuoti ir iškelti prieš viso kultūringo pasaulio akis tokį barbarišką lenkų elgėsį. Galingą protesto balsą, kuris per visą pasaulį nuskambėtų, patogiausia pareikšti Spailo 9-tą, kuomet minime Vilniaus užgrobimą ir panaujiname savo metinį pasižadėjimą kovoti už Vilniaus ir visos Okupuotos Lietuvos atvadavimą.

Todėl visos Amerikos lietuvių kolonijos privalo ruoštis Spalio 9-tai tokiu striopumu, kaip niekuomet pirmiau nebuvo ruošiamasi. Visos tautinės draugijos subruskite šiam svarbiam ir būtinam žygiui. Spalio 9-tos masiniai susirinkimai turi būti tokiais skaitlingais ir entuziastiškais, kokiais buvo Amerikos lietuvių protesto susirinkimai pereitą pavasarį, kuomet Varšuvos militaristai grūmojo Lietuvos užpuolimu. Tie patys Varšuvos militaristai šiandien yra pasirįžę pasmaugti lietuvybę Okupuotoje Lietuvoje.

Kiekvienas mokantis jausti lietuvis negali be didelio susijaudinimo skaityti žinias apie kruvinas skriaudas terorizuojamų mūsų brolių Okupuotoje Lietuvoje. Juo labiau kiekvienas lietuvis privalo atjausti lietuvybės smaugimą amžinojoj Lietuvos sostinėj Vilniuje. Tad visomis išgalėmis, visu smarkumu ruoškimės Spalio 9-tą sušaukti skaitlingus ir galingus susirinkimus, kad Amerikos lietuvių protesto balsą prieš lenkų barbariškus žygius Okupuotoje Lietuvoje visas pasaulis išgirstų.

Amerikos lietuviai, atlikime šią savo svarbią pareigą vieningai ir galingai!

SPAUDOS APŽVALGA

Chorų Sąjunga

Amerikos lietuvių visuomeninis gyvenimas gana gerai suorganizuotas įvairiomis draugijomis, sąjungomis ir laikraščiais (paskutiniu laiku ir radio programomis). Tačiau, menininkai kažkodėl neturėjo platesnių organizacijų. Tiesa, vargonininkai jau seniai turi savo sąjungą ir dabar leidžia organą Muzikos Žinias. Šie metai, matyt, duos pradžią ir kitiems menininkams organizuotis platesnių pagrindu ir susitarusiai veikti, kaip veikia kitos lietuvių organizacijos.

Kairiųjų valdoma Lietuvių Meno Sąjunga, pavyzdžiui, nutarė pagrįsti savo veikimą išimtinai lietuvių liaudies ir kalbos dvasia ir organizuos scenos vaidylų spėkas. Chicagoje gi įvyko pirmas mūsų parapijų chorų sąjungos seimas, kuriame dalyvavo 62 atstovai, atstovavę net tolimą Nebraską valstybę. Sąjungai priklauso jau 43 chorai su 2,350 narių. Bet parapijų, regis, visas šimtas. Organizacijai dirva, reiškia, dar didelė!

Meną (ypatingai dainą) visi pripažįsta vienu lietuvybės palaikytoju. Smagu, kad mūsų menininkai kuria platesnes organizacijas ir ieško tautinių kelių savo veiklai.

Kongresininkų vargai

Mums jau teko čia pažymėti stiprų Bostono apylinkės lietuvių tautinį susipratimą: į keleizokinį bendrafrontininkų pikniką atėjo keli tuzinai suklaidintų lietuvių, o į Dariaus-Girėno posto pikniką atėjo tūkstančiai!

Laisvė duoda tai vieną pavyzdį "kongresininkų" ištižimo (ar tautinio susipratimo) pavyzdį S. Bostone. Sako, kongreso skyrius ten išrinkęs delegatą į Scrantono suvažiavimą ir nutarė jam net kelionės lėšas apmokėti. Delegatas, tur būt, paskutinę valandą pajuto savo lietuviškumą ir nei pinigų ėmė, nei į Scrantoną važiavo.

"Tautybės" pavyzdis

Seattle, Wash., ALDLD 161 kp. parodė Amerikos visuomenei pavyzdį to "prisirišimo" Lietuvos liaudies reikalams, kurį Laisvė ir Vilnis auklėja. Liepos 4-tą jį suruošė piknika ir pelną šitaip suskirstė: Vilniai ir Laisvei po $5, žurnalui Voice $5, Ispanijos reikalams $5, vietinei politinės organizacijos stovyklai $5. Lietuvos liaudis iš brolių Seattle lietuvių gavo—margą spriktį!

Kažin koks skystimas teka tenykščių lietuvių gyslose?

Nyt. Širvydas

LIETUVOS DARBININKŲ PIRMOJI ŠVENTĖ

Palyginus su kitais kraštais, Lietuvoje darbininkų klausimas nėra taip aktualus, nes visi darbininkai gali darbo rasti, o kai kuriuose rajonų ūkiuose trūksta darbininkų. Tačiau vis dėlto prieš kelerius metus buvo vyriausybės atkreiptas ypatingas dėmesys į pramonės ir prekybos darbininkų miestuose, o paskutiniais metais ir ūkio darbininkų kaimuose būklės pagerinimą: jų socialinį bei ekonominį aprūpinimą ir švietimą. Jų reikalams aprūpinti išleista visa eilė įstatymų ir taisyklių, kurių vykdymą prižiūri prieš kelerius metus įsteigti Darbo Rūmai. Šių Rūmų pastangomis, organizuojant įvairius darbininkams kursus, Lietuvos darbininkijos kultūrinis lygis ir švietimas yra daug pažengęs priekin.

Šiais dvidešimtaisiais Lietuvos nepriklausomo gyvenimo metais darbininkai surengė pirmąją Darbo Šventę, kuri įvyko rugpiūčio 13-15 d. Tomis dienomis Kaune buvo didžiausios darbininkų iškilmės. Iš provincijos buvo privažiavę per 15,000 darbininkų ir iš Kauno įmonių organizuotai dalyvavo apie 10,000 darbininkų. Per tas dienas darbininkai parodė, kad jie sugeba ne tik darbą gerai atlikti, bet ir gražiai susiorganizuoti bei pasilinksminti. Pirmąją dieną buvo atidaryta darbininkų įvairių dirbinių turininga paroda, kurioje buvo atvaizduotas Darbo Rūmų veikimas darbininkų švietimo ir ką jie yra išmokę padaryti įvairiuose kursuose.

Antrąją dieną darbininkai parodė, kad jie ir sporte neatsilieka, o kai kuriose sporto šakose gali net specialius sporto klubus pralenkti. Visoms sporto rungtynėms pasibaigus, per 25,000 darbininkų ir tarnautojų su vėliavomis, orkestrais ir plakatais, raginančiais pamilti darbą ir skirti jį tėvynės gerovei, Darbo Rūmų pirmininko Pr. Šulaičio vadovaujami, nužygiavo pareikšti pagarbą ir pasveikinti Respublikos Prezidentą Antaną Smetoną, kuriam sukėlė dideles ovacijas šaukdami valio. Visų darbininkų ir tarnautojų vardu Respublikos Prezidentą pasveikino Darbo Rūmų pirmininkas Pr. Šulaitis, kuris visų vardu pareiškė jam prisirišimą, meilę ir kartu padėkojo už nuolatinį rūpinimąsi darbo žmonių reikalais, palinkėjo Valstybės Prezidentui sveikatos, ilgo amžiaus ir asmeniškos laimės, kartu prašė dar ilgai stovėti valstybės priešakyje ir vesti darbo visuomenę į šviesesnę ateitį.

Respublikos Prezidentas Antanas Smetona, pasidžiaugęs puikia darbininkų šventė, tarp kitko, savo kalboje pažymėjo:

"Kas nori gyventi, tas mėgsta darbą, nes jis yra gyvybės versmė kiekvienam žmogui ir kiekvienai tautai." Toliau jis pabrėžė, kad Lietuvos pagrindiniai įstatymai pripažįsta visų darbų lygumą tik viena sąlyga: kad jie būtų sąžiningai atliekami. Šiuo atžvilgiu lygiai vertinami ūkininkai, pramoninkai, pirkliai, amatininkai, samdiniai, moksininkai, menininkai, kariai ir įvair. kiti vers lininkai. Jie visi yra valstybės kūrėjai ir saugotojai. Čia darbininkams priminta tiesa, kad darbas yra laimė, o nedarbas —skurdas.

Po to visa eisena nužygiavo prie Karo Muziejaus pagerbti tų, kurie savo krauju ir gyvybėmis iškovojo Lietuvos nepriklausomybę. Gedulo maršą griežiant ant Nežinomojo Kareivio kapo buvo uždėta daugybė gyvų gėlių vainikų. Taip pat uždėjo vainiką ir Latvijos Darbo Rūmų atstovai, dalyvavusieji Lietuvos darbo šventėje. Darbininkai ten nulenkė galvas laisvės atkovotojams, pasižadėdami, tėvynei atsidūrus pavojuje, visi kaip vienas stoti jos ginti ir pasekti Nežinomojo Kareivio pavyzdžiu.

Tą patį vakarą Vytauto parke įvyko kelių chorų ir kanklių orkestro koncertas, o Vasaros Teatre—dešimties chorų varžybos, per kurias pirmą vietą laimėjo Vilkaviškio darbininkų choras, vedamas Gurevičiaus.

Pati iškilmingoji Lietuvos Darbo Šventės diena buvo rugpiūčio 15 d. Iš ryto tą dieną darbininkija gausiai dalyvavo pamaldose įvairiose Kauno baž nyčiose, o po pietų Dainų slėnyje ažuolyne įvyko iškilmingoji šventės dalis, į kurią atsilankė vidaus reikalų ministras plk. Silvestras Leonas, Seimo vicepirmininkas agr. Gilvydis, Latvijos pasiuntinys ir įgaliotas ministras Lietuvai Seja, Latvijos Darbo Rūmų atstovai ir daug kitų aukštų svečių. Į šias iškilmes prisirinko organizuotų ir neorganizuotų bei šiaip kauniškių apie 50,000 žmonių. Pačias iškilmes atidarė ir **kalbą pasakė vidaus reikalų ministras plk. Leonas,** kuris, tarp kitko, pabrėžė, kad šios pirmosios Lietuvos Darbo šventės proga vyriausybei ypatingai malonu konstatuoti tuos milžiniškus Lietuvos pažangai darbus, kurie yra įvykdyti darbo žmonių rankomis ir kurie įtikina ir Lietuvos priešus, kad ir sunkiose sąlygose lietuvis dirbti moka, darbą atlieka sąžiningai ir yra įsitikinęs, jog dirbama ne tik savo naudai, bet visos Lietuvos ir lietuvių tautos gražiai ateičiai bei jos klestėjimui.

Po ministro atidaromojo žodžio ir tautos himno visa darbo visuomenė, apie 50,000 žmonių, dalyvaujančių šventėje, Lietuvos nepriklausomybės dvidešimtmečio proga iškilmingai pasižadėjo šiais žodžiais:

"Mes, Lietuvos darbo žmonės, dvidešimtaisiais Lietuvos nepriklausomo gyvenimo metais, susirinkę į Pirmąją Darbo šventę, žinodami sunkius lietuvių tautos kovos kelius dėl valstybės atstatymo ir prisimindami didžius tautos laisvės kovotojus, aukojusius savo jėgas, darbą ir gyvybę dėl mūsų laisvės ir nepriklausomybės, iškilmingai pasižadame būti iš tikimais savo tautos siekiams, visur saugoti ir ginti Tautos garbę ir Tėvynės laisvę, aukoti darbą Tėvynei, o kilus pavojui—gyvybę. Tepadeda Visagalis mūsų darbuose, stiprinant ir kuriant tvirtesnį tautos ir valstybės rytojų." ....

Darbininkų jungtinis choras ir orkestras sugiedojo "Lietuviais esame mes gimę" ir padainavo dar keletą dainelių. Šia proga Valstybės Prezidentas Antanas Smetona apie 80 darbininkų ir darbininkų, pasižymėjusiu savo darbu, apdovanojo D.L.K. Gedimino ordino pirmo, antro ir trečio laipsnio medaliais. Vidaus reikalų ministras apdovanotuosius čia pat visų akivaizdoje dekoravo ir padėkojo už gerą darbą. Tuo pačiu metu buvo įteik tos dovanos chorams ir sportininkams, laimėjusiems pirmas vietas. Didelį pasisekimą turėjo jungtinis choras, susidėjęs iš dvylikos įvairių miestų chorų, kuris vykusiai padainavo keletą dainelių.

Visą publiką nustebino Šaulių darbininkų kultūrinio klubo kanklininkai, kurių daugumą sudaro mažytės darbininkų dukrelės ir kurie labai gražiai koncertavo. Visus žiūrovus sužavėjo mažytės kanklininkės St. Nosevičiūtės dirigavimas orkestrui ir jos graži koncerto įžanginė kalba. Programos pabaigoj buvo pašokti tautiški šokiai, atlikta vyrų ir moterų mankšta ir kt. Ši pirmoji Lietuvos Darbo šventė nusisekė labai gerai.

T.

ĮSPŪDŽIAI IŠ KELIONĖS PO LIETUVOS ŠVEICARIJĄ

P. Mačiulaitis

(Tąsa)

Pusė Lietuvoje, Pusė Okupuota

Iš Saldutiškio toliau, pro ežerus, miškus važiuojame į Linkmenis. Pavažiavę valandą laiko, iš po kalnelio pasirodo miestelis. Atrodo, kad mes tiesiog į miestelį įvažiuosime. Pravažiuojame keletą namų ir stop.. Išlipam pažiūrėti, kas yra. Žiūrime toliau tiesiog važiuoti negalime, kelią kerta buomas, o už jo lenkų kareivis ir jo būdelė, vėl Okupuota Lietuva. Sutinkam prie barjero pasienio policijos tarnautoją. Jis mums sako, kad už barjero eiti negalima. Mūsų pusėje prie buomo stulpas, ant kurio lentelė. Vienoje lentelės pusėje parašyta: Linkmenys, Utenos apskr., kitoje pusėje Linkmenys, Švenčionių apskr., Okupuota Lietuva. Ši lentelė daug mums pasako. Anoj pusėj buomo renkasi būrelis žmonių ir žiūri į mus, mes jiems mojam, bet jie nedrįsta atsakyti.

Mums bestovint, žiūrim, kad vežimai prikrauti rugių važiuoja iš Nepriklausomos Lietuvos į Okupuotąją. Paklausiam sargybinio, kodėl taip. Jis mums paaiškina, kad didesnė miestelio laukų dalis likus Nepriklausomoje Lietuvoje, o miestelio didžiuma lenkų okupuota. Lietuviai leidžia okupuotos dalies gyventojams važiuoti į šią pusę laukų darbams ir veztis atgal derlių. Miestelio bažnyčia taip pat okupuotoje dalyje, bet kapai likę Nepriklausomoj Lietuvoj. Kitur demarkacijos linija eina pro pat namų galus ir tik, ne tik dalis namo vienoj pusėj, kita kitoje.

Netoli, už dešimties žingsnių nuo demarkacijos linijos yra labai gražus kryžius—Laisvės paminklas. Čia vietos gyventojai susirenka tautinių švenčių metu. Išvažiuojame iš Linkmenių, dainuojame Mūsų Vilnius, Į Vilnių, į Vilnių. Dabar gyventojai ir anoj pusėj išdrįsta mums mojuoti sudiev!

Važiuojame toliau į Kirdeikius kur yra antroji mūsų nakvynės vieta. Pirmiau čia buvo paprastas kaimelis, o dabar pastatyta nauja bažnyčia ant ežero kranto ir įsteigta parapija aptarnauti likusiems prie Nepriklausomos Lietuvos Linkmenių gyventojams.

Mus prie klebonijos pasitinka kun. Breiva, vietinis klebonas. Mūs čia laukia vakarienė ir nakvynė, bet prieš tai mes skubam į ežerą maudytis, tur būt ketvirtą kartą šiandien, ir paplaukioti gerbiamo klebono valtelėmis. Ežeras čia didelis, tripirštis, medžiais apaugusias krantais. Nors jau daug kartų maudėmės, bet vėl smagu pasinerti šaltame vandenyje.

Pavažinėję laiveliais, mes grįžtame vakarieniauti, o po vakarienės visi einame į šieną. Daugelis pirmą kartą šiene miega. Šienas skaniai kvepia, truputį šen ten duria, tai vėl vabalėlis koks perbėgimus per kiškas daro. Nieko, apsiprantam, patriukšmaujam ir užmiegam.

Pabundam, jau rytas. Trečiadienis, trečia diena kelionėje. Visi jaučiasi taip, kaip dar nepradėję keliauti. Saulutė dar neaukštai pakilusi, bet jau galima pajusti jos šilumą. Mes vėl skubam į ežerą maudytis, reikia naudotis, kol proga yra. Po maudymosi pusryčiai ir vėl risimės toliau, jau šiandien į tolimiausią ir vieną iš gražiausių Lietuvos kampelių—Zarasus.

Po pusryčių dėkojam klebonui ir vėl važiuojam, važiuojam. Šiandien vėl važiuojam per ežerų ir miškų kraštą. Gamta čia labai graži. Čia pasidairius, pasidaro lengvai suprantamas lietuvio prisirišimas ir ilgėsys kraštui.

Iš Kirdeikių pasiekiam Tauragnus, nedidelis, ežeru apsuptas miestelis. Toliau už jo 26 kilometrus Salakai, taip pat nedidelis miestelis, bet pagarsėjęs savo gražiomis apylinkėmis. Čia steigiasi naujas kurortas. Pastatytos maudyklės ir yra puikus paplūdymas, byčius. Salakai dar pagarsėję labai didele, tašyto akmens bažnyčia. Bažnyčios pastatymas prieš karą kainavęs 90,000 rublių.

(Daugiau bus)

—Vyriausias tribunolas išaiškino, kad Klaipėdos miesto ir krašto valstybinių įstaigų tarnautojai už tarnybinius nusikaltimus turi būti teisiami Šiaulių Apygardos Teisme, o ne Klaipėdos autonominiuose teismuose.

Vaizdai iš Darbo Šventės, įvykusios Kaune šių metų rugpiūčio 14, 15 d. Ovale: vidaus reikalų ministras plk. Leonas sveikina apdovanotąją darbininkę. Viršuje darbininkų dainų šventės klausytojai; apačioje—darbininkų, apsirengusių tautinias drabužiais choraĩ.

SAVAITRAŠTIS AMERIKA NAUJOSE RANKOSE

Rašo PETRAS GULBIS

Brooklyno katalikų savaitraščio Amerikos redaktorius Juozas Laučka išvyko atostogų. Rugs. 2 d. Nr. 36 ((237) Ameriką suredagavo neseniai iš Lietuvos grįžęs kun. Jonas Balkūnas. Naujasis "redaktorius" tikrai savotiškai užsirekomendavo.

Pirmiausia jam užkliuvo ma no straipsnis Lietuvos Aide, kuriame, rašydamas apie Amerikos lietuvių jaunimą, užsiminiau ir apie Amerikos redaktorių p. Laučką, kad jo redaguojamas laikraštis pasižymi tolerancija ir apskritai daro kultūringą įspūdį. Naujajam redaktoriui šita pastaba, matyt, nepatiko, todėl jis prieš cituodamas Lietuvos Aido ištrauką ironiškai pažymėjo: "Susilaukė 'įvertinimo' ir mūsų Amerikos redaktorius". Kadangi žodį "įvertinimo" parašė kabutėse, tai suprantu, kad mano įvertinimas buvo klaidingas, todėl jis ir pasirūpino jį atšaukti. Gal ir taip, redaktoriau?...

Štai ir savotiška citatos išvada: "Taigi, taigi, atsimename, kada 'Amerika' ir Lietuvos Aidui buvo labai 'juoda' "... Ką šituo sakiniu norėta pasakyti, veikiausia ir Salamono galvą turįs skaitytojas nesuprastų. Jei "juoda" nebūtų parašyta kabutėse, suprasčiau, kad tikrai Amerika buvo Lietuvos Aidui juoda, nepatinkama, o dabar tenka suprasti, kad ji buvo balta, vadinas, patinkama. Nejaugi redaktorius tą ir norėjo pasakyti? Bet kaip čia suseksi, pagaliau, ką redaktorius norėjo pasakyti, tik viena aišku, kad mano pareikštos mintys Lietuvos Aide apie Ameriką ir jos redaktorių yra atšauktos, todėl ateityje teks skaityti, kad savaitraštis Amerika nepasižymi tolerancija ir apskritai nedaro kultūringo įspūdžio. Visiškai sutinku su naujuoju redaktorium, jei kalbėsimės apie jo suredaguotąjį Amerikos numerį.

Bet yra ir daugiau keistenybių mano paminėtajam Amerikos numeryje. Rašydamas apie Kunigų Vienybės suvažiavimą, naujasis redaktorius sako, kad šis suvažiavimas ne tik turėjo teisės, bet ir pareigos susirūpinti lietuviškų parapijų likimu. Nors nieko apčiuopiamo nėsą nutarta dėl jau slystančių ar prarastų parapijų, kaip New York, Haverhill, Mass., Akron, Ohio, bet pats reikalo kėlimas, visuomenės dėmesio atkreipimas esąs svarbus. Toliau visai teisingai rašo: "Šiandien netekti savo tautinio ir tikybinio centro yra didelė mums skriauda. **Toji skriauda ligi šiol buvo daroma mūsų pačių vadų dėl jų nesirūpinimo, apsileidimo".**

Sutinkant, kad Kunigų Vienybė turi rūpintis lietuviškų parapijų likimu ir žinant, kad jos pirmininku yra kunigas Jonas Balkūnas ir neveiklumo pastabos rašytojas taip pat yra kunigas Jonas Balkūnas, gauname kuniga Joną Balkūną dviejuose asmenyse—redaktorių ir visuomenininką, kurių pirmasis vanoja antrąjį už neveiklumą. Aš redaktoriui kun. Balkūnui patarčiau labai neužsipuldinėti visuomenininko kun. Balkūno, nes pastarasis labai užimtas memorandumų Lietuvos vyriausybei rašymu ir "persekiojamų" Lietuvos katalikų gelbėjimu, todėl nebėra laiko slystančioms lietuvių parapijoms gelbėti. Be to, memorandumai rašyti ir jie iškilmingai įteikti aukštiems vyriausybės asmenims yra daug lengvesnis darbas, negu sunkiau padirbėti, kad išgelbėtų vieną kitą lietuvišką parapiją.

Bet tai dar ne viskas. Štai vedamosis: "Memorandumai ir Tikrovė."

Pradžioje kun. J. Balkūnas pažymi, kad p. V. Kemežys Vairo 14 Nr. puolas K. Federacijos Taryhos įgaliotinius dėl Lietuvos vyriausybei šią vasarą įteikto memorandumo. O propagandos Skyrius Kaune pasirūpinęs kritiką atsiųsti VIENYBEI Brooklyne (ar tikrai taip? **P. G.**). Visi jie rusčiais žodžiais bara delegacijos atstovus dėl trijų dalykų: dėl tono, kuriuo memorandumas parašytas, dėl turinio, kuris esąs neteisingas, dėl ėjimo aukštai į vyriausybę ir tokiu būdu kišimosi į Lietuvos gyvenimą. Į priekaištus tinkamai atsakęs Lietuvoje XX Amžius ir Amerikoje Darbininkas, bet ir pats kun. Jonas Balkūnas dar norįs prisidėti prie minėtų replikų.

Pirmiausia kun. J. Balkūnas pasistengia užtikrinti, kad niekam iš šalies neparūpo sudrumsti giedrią nuotaiką, ne tik jiems atvažiavus į Lietuvą, bet ir pačioj Amerikoj. Esą nors opozicijos žmonės ir lankęsi Amerikoj, bet jie savo elgesiu ir viešose kalbose teisinę dabartinę vyriausybę, nes, esą: "jie gerai suprato, kad kokia valdžia bebūtų, jinai atstovauja užsienyj visai lietuvių tautai. **Vidaus nesusipratimai užsienyje pačių lietuvių negali būti keliami ir neigiamai komentuojami.** Bet savo tarpe nėra reikalo tylėti ausis suglaudus. Dėlto ir mes, Amerikos lietuvių katalikų atstovai, radome reikalo **tiktai privačiu būdu kelti mūsų pageidavimus."** (Pabraukimai mano—**P. G.**). Taip savo straipsnyje rašo kun. Jonas Balkūnas, bet, deja, tas jo rašymas su tikrove nieko bendro neturi. Jei vidaus nesusipratimai užsienyje pačių lietuvių negali būti keliami ir neigiamai komentuojami, tai kuo pateisint prof. K. Pakšto straipsnį "Vilniaus Klausimas ir Kauno Nuotaika", išsiuntinėta ir atspausdinta visuose Amerikos lietuvių katalikų laikraščiuose. Juk tame straipsnyje dabartinei Lietuvos vyriausybei karčių žodžių nepasigailėta. Arba vėl, jei Amerikos lietuvių katalikų atstovai "radome reikalo tiktai privačiu būdu kelti mūsų pageidavimus;" tai kodėl tų "pageidavimų" nuorašai buvo išsiuntinėti Amerikos lietuvių katalikų spaudai? Ar po to dar galima rašyti "tiktai privačiu būdu?"...

(Daugiau bus)

BALTIMORĖS ŽINIOS

BALTIMORE, Md.—Baigiasi gražioji vasarėlė. Artinasi niūrus ir šaltas ruduo. Draugijos ir klubai užbaigia linksmus vasarinius išvažiavimus ir piknikus atvirame ore. Keliasi į tvankų miestą ir pradeda galvoti apie žiemos sezono parengimus.

Veiklusis Baltimorės lietuvių Moterų Pilietiškas Klubas užbaigęs ilgas vasarines atostogas rugsėjo 6 d. šaukia savo pirmą po atostogų susirinkimą ir, sakoma, kad jau turi naujų darbui užsimojimų. Kas baltimoriečiai tikrai nustebins. Žinant mūsų piliečių sumanumą ir jų veiklumą, galima tikėti, kad jos mus neapvils.

Lietuvių siuvėjų unijos skyrius energingai ruošiasi prie rudeninio parengimo, tai yra Buliaus Kepimo, kuris įvyks atvirame ore (data dar nežinoma).

Dainos Draugija irgi pradeda galvoti apie žiemos sezoną ir rengiasi šaukti visų savo narių susirinkimą dėl pasitarimo ir sustatymo programos žiemos sezono darbui.

Lietuvių Demokratų Klubas labai užimtas politika šio rudenio rinkimais ir rugsėjo 9 d. Lietuvių Salėje įvyko jau antras iš eilės politinis viešas susirinkimas, kur kalbėjo įžymūs politikieriai kandidatai į aukštas valdžios vietas.

Laikas ir labai laikas šluostį ir imtis veikimo draugijų tarybai, kuriai turi rūpėti ne vien tik lietuvių dienos surengimai vasario 16 ir gegužės 15 d., bet ir kiti tautiniai reikalai. Praleido nieko neveikus dėl pasiuntimo skautų į Lietuvą, dabar turėtų pradėti veikti ir surengti prakalbas atvykusiam iš Lietuvos mjr S. Narušiui. Taigi, į darbą, tarybiečiai. Čia jūsų pareiga.

P. P. Jaras.

EDMUNDO STEPONAIČIO VARDO STIPENDIJA LIETUVOS UNIVERSITETE

Jau buvo VIENYBĖJE rašyta, rugpiūčio 6 d. laidoje, kad sukako 30 metų kai mirė jaunas poetas Edmundas Steponaitis. Vos nepilnai 17 metų amžiaus sukakęs apleido šį pasaulį jaunutis poetas, tačiau jo kūryba — poezija paliko velionį tarpe nemirtinų poetų atgimstančios Lietuvos istorijoje.

Dabar sužinome, kad velionio brolis, pulkininkas Vytautas Steponaitis, kuris gyvena Kaune, ruošiasi įkurti Vytauto Didžiojo Universitete velionio Edmundo Steponaičio vardo stipendiją. Pats pulk. V. Steponaitis yra žymus istorikas ir redaguoja Lietuvos karo žinybai pavestą žurnalą *Karo Archyvai*.

Velionio brolis Aleksandras Steponaitis, kuris gyvena Mt. Vernon, N. Y., stipendios universitete įkūrimo istoriją papasakojo sekančiai:

Velionis Edmundas prieš mirtį pasakęs savo mamytei sekančiai: "Kai aš numirsiu, tai parduokite mano knygas ir kitus daiktus ir atiduokite pinigus tiems, kurie rašo". Pulk. V. Steponaitis jaučia, kad velionio Edmundo tokis įsakymas lieka testamentu Steponaičių šeimai ir tas testamentas turi būti išpildytas. Todėl pulk. Steponaitis yra pasiryžęs velionio Edmundo vardo stipendiją įkurti universitete, kad velionio jaunučio poeto kilni dvasia pasiliktų amžinai gyva Lietuvos studentijos tarpe, kad ji žadintų ir kitus jaunuolius eiti kilniais kultūros keliais.

Ištikro gražus ir reikšmingas velionio poeto Edmundo Steponaičio įamžinimas jau nepriklausomos Lietuvos aukštojo mokslo įstaigoje. Girtinas pulk. Vytauto Steponaičio pasiryžimas.

Žemiau perspausdiname iš Margučio jo leidėjo ir redaktoriaus A. Vanagaičio atsiminimų įdomesnes vietas apie velionį Ed. Steponaitį, kaipo papildymą jau tilpusio VIENYBĖJE aprašymo velionio poeto gyvenimo ir darbų.

Edmundą Atsiminus

Ed. Steponaičio tėvai gyveno Šakiuose ir vertės traktieriaus bizniu. Tėvai buvo susipratę lietuviai, nes Steponaičių užeigą lankydavo "bagoti gaspadoriai". Pirmiau Steponaičiai gyveno Sintautuose, kur ir gimė jų sūnus Edmundas (28 vasario 1892 m.) Persikėlūs į Šakius, Edmundas sykiu su manim įstojo į mokyklą. Šakiuose buvo dviklasė miesto mokykla, kurioje mokytojavo du mokytojai: Fr. Hofman (vokietys) ir Al. Vitkauskas (lietuvis). Mokykla turėjo penkias "klesas". Mudu su Edmundu susipažinova dar pirmoj klesoj. Jis moksle buvo gabus ir man "ant kulnų lipo". Trečioj "klasėj" jis pasistūmėjo moksle ir buvo vienas iš pirmųjų mokinių. Jam gerai sekėsi "ruskij jazy", nes gaudavo knygų skaityti ir labai mėgo poeziją. Aš "rusko jazyko" nepaisiau perdaug. Mėgau geografiją, istoriją ir buvau geras deklamatorius bei dainininkas. Edmundas skaitė daug knygų. Vietoj žaisti, tai jis kur nors sėdi ir skaito knygą: mėgdavo poeziją.

Edm. Steponaitis

Antrą klesą baigiant, aš gavau dovaną "Puškinskyj Ugolok", kaipo pirmas mokinys, o Edmundas gavo "Geografičeskyj Atlas", kaipo antras mokinys. (Mudu abudu gerai mokinovos, bet aš Edmundą ant egzaminų "subytindavau" ir tokiu būdu buvau pirmas mokinys nuo pat įstojimo į mokyklą).

Gavę mudu po brangiausią dovaną, suteikėva džiaugsmą tėvams, bet Edmundas "šnairavo" į mano dovaną. Per visą vasarą jis prisispyręs prašė išmainyti ant "Atlas'o". Aš gi nesupratau vertės puikaus, iliu- (rusų poetą) ir išmainiau į gestruoto leidinio apie Puškiną geografišką "Atlasą". Rodos gavau kelias baronkas priedo...

Edmundas buvo patenkintas maniške dovana ir ją ne skaitė, o studijavo. Kaip kada mėgindavo man eiles padeklamuoti, bet aš to nepaisiau.

Ir taip bėgo metai po metų. Aš pasilikau Šakiuose mokintis muzikos, nes kun. J. Arnastauskas norėjo leist į Suvalkus, į Varšuvą ir padaryt iš manęs kompozitorių. O Edmundas išvyko į Kauną ir pateko į Saliamono Banaičio spaustuvę. Jam knygos ir spaustuvė patiko iš mažumės. Mokyklą lankydamas, jau jis turėjo raides iš kurių "drukuodavo" žodžius. Tačiau, spaustuvėj neilgai jam teko dirbti. 1908 m., rugpiūčio 19 d. Edmundas mirė vos 16 ir pusę metų amžiaus sulaukęs. Gaila jauno poeto, kuris mūsų literatūroj būtų užėmęs vieną iš pirmųjų vietų.

REIKŠMINGAS MONTELLO LIETUVIŲ PASIRODYMAS

Lietuviška bakūžė Montello fėruose

BROCKTON, (Montello), Mass. — Kiekvienais metais Brockton'o Agrikultūros Draugija rengia didelius fėrus per ištisą savaitę ir kur atsilanko labai daug žmonių. Paskutiniais metais publikos atsilankė net apie du šimtu tūkstančių.

Pereitais metais pastatyta lietuviška bakūžė. Kitos tautos irgi pasistatė savo pobūdžio. Tai italai. Šiais metais pastatė airiai ir prancūzai. Kiekviena tauta dabina pagal savo skonį ir puošia, kad tik atrodytų gražiau ir įdomautųsi atsilankantieji.

Lietuvių komisija irgi smarkiai dirba, nenorėdama pasiduoti kitoms tautoms. Šiais metais daug pagerinimų padaryta. Užtverta graži tvorelė apie nuosavos žemės sklypą ir nudažyta baltai. Nupirkta bronzinė graži lenta su užrašu, kad šis namas pastatytas garbei kap. Stepono Dariaus ir leitenanto Stasio Girėno penkių metų jų žuvimo Vokietijoj sukaktuvių proga. Ta bronzinė lenta su užrašu, kiek teko girdėti, kainuos apie 50 dolerių.

Komisijoje daugiausia dirba ir jiems garbė priklauso: pirm. M. Pekarskis, sekr. A. Patelčius, ižd. St. Balčiūnas ir komisijos nariai—Ona Kašetaitė, parodos pirmininkė.

Čia bus galima pamatyt įvairių lietuviškų mezginių, audinių ir įvairių tautą vaizduojančių išdirbinių. Bus audimo staklės su audėja, ratelis su verpėja ir t.t.

Sekmadienį, rugsėjo 11 d., programas prasidės 5 val. vakare. Bus kalbos ir dainos. Programo vedėju yra adv. Ant. Kupka. Bus galima gauti valgyti lietuviškų valgio gaminių ir įvairių gėrimų.

Komisijoje dirba išrinkti įvairių esamų lietuvių draugijų atstovai. Jie yra: W. Zinkevičius, Antanas Jakaronis, Kazimieras Jurgeliūnas, J. Mackevičius, V. Tamulevičius, L. Šemeta, J. Usevičius, J. Stukas, K. Čirbulėnas, St. Stripinis ir daug kitų, kurie prisidėjo savo darbu prie pagražinimo bakūžės.

Bus iškabinta apie 30 įvairių gražių piešinių menininko Jono Stokos, kuris yra daug laiko pašventęs tam darbui.

Prašome visus lietuvius atsilankyti į šių metų fėrus. Prasidės rugsėjo 11 d. ir tęsis iki rugsėjo 17 dienos. Visi aplankykite gražų lietuvių skyrių.

Komisijos narys

VIENYBĖS SKAITYTOJAS ŽYMIOS RADIJO PROGRAMOS DIREKTORIUS

SHENANDOAH, PA. — Tūlas laikas atgal vietinis anglų laikraštis paskelbė lietuviams malonią žinią, kad su sekančio spalių 2 d. iš Shenandoah radijo studijos bus leidžiama oro bangomis dviejų valandų svetimšalių kalbomis programa. Ši programa bus transliuojama per galingą, Reading, Pa., radijo stotį, kurią puikiai girdi didžiuma rytinių valstybių. Ši radijo stotis WEEU operuojama ant 820 kilociklų, 1000 watts.

Lietuviams ši svetimšalių programa yra įdomi svarbiausiai tuo, kad jos vyriausiu direktorium ir vedėju bus plačiai žinomas visuomenininkas ir gabus biznierius bei VIENYBĖS skaitytojas, p. *Antanas Staniškis*. Kai jau žinoma, per pastaruosius kelis metus p. A. Staniškis palaikė ir vadovavo radijo programą iš Hazleton, Pa., stoties, kuri nėra taip galinga ir tolimesnėse apylinkėse nebuvo girdima. Vienok Shenandoah gyventojai, net svetim taučiai, visuomet klausėsi savo miesto vienatinės radijo programos ir gėrėjosi ja.

Dabar besirengiant prie dviejų valandų programos, kurios metu įvairiomis kalbomis bus girdimi pranešimai, muzika ir dainos, visos šios aplinkybės lietuviai ir kitų tautybių žmonės labai susidomėję ir laukia spalių 2 d. Mat visi žino, kad p. Staniškis yra gabus programo sudarytojas ir vedėjas, tad visi su pasitikėjimu laukia jo vadovaujamos naujos oro bangomis programos.

Pasiteiravus pas šios programos direktorių p. A. Staniškį, gautas paaiškinimas, kad prie šios naujos programos per galingą radijo stotį ruošiamasi visu rimtumu ir neabejotinai ši dviejų valandų programa prasidės spalių 2 d. Prie to p. Staniškis pridūrė, kad nors ši programa organizuojama svetimšalių vardu, be tikrenybėje bus lietuvių programa.

Linkiu p. A. Staniškiui geriausio pasisekimo šiame gražiame užmanyme ir neabejoju, kad jis bus se kmingas direktorius šios naujos radijo programos.

Korespondentas

VILNIEČIŲ CHORAS ATVYKS Į KAUNĄ

KAUNAS. — Vilniaus lietuvių choras "Varpas" pasiruošęs atvykti į nepriklausomąją Lietuvą pakoncertuoti. Choro vadovybė kreipėsi į Vilniaus storastą, prašydama leidimus ir leidimus išvažiuoti ga vo. Tokiu būdu neužilgo į nepriklausomąją Lietuvą apsilankys vilniečiai dainininkai, kurie bus čia sutikti ir priimti lygiai taip šiltai, kaip ir į olimpijadą atvykusieji vilniečiai sportininkai.

—Pernai bestatant Kauno savivaldybės griuvęs garažas jau atstatytas ir išbandytas jo tvirtumas. Dabar garažo atsparumas net prašoko technikos reikalavimus. Savivaldybė dėl garažo griuvimo turėjusi tiktai apie 100,000 litų nuostolių. Dar bus teisiami menamieji garažo griuvimo kaltininkai.

KRAUJO-ODOS NERVŲ LIGOS NUSILPIMAS VIDURIŲ LIGOS

Moterys ir vyrai sergantys kraujo ir odos ligomis, kroniškų nervų suirimu, bendru kūno nusilpimu, vidurių ir ilgeinamosios žarnos ligomis, nosies, žarnos, plaučių, bronchito ir kepenų ligomis, kurių nesuprantate, tuojau kreipkitės

X-Spinduliai, Kraujo ir šlapumo ištyrimas prieinama kaina

EGZAMINACIJA NEMOKAMAI

Dr. L. ZINS

110 East 16th Street, New York, N. Y.

tarp 4th Ave ir Irving Pl.

(Įsteigta prieš 25 metus)

VALANDOS: 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 val. popiet.

Nuotrupos iš Scrantono lietuvių gyvenimo

SCRANTON, PA. — Darbai Scrantone labai blogai eina. Anglių kasyklos visos beveik sustoję. Paskutiniu laiku keletas kasyklų pradeda dirbti po porą, trejetą dienų į savaitę. Iš valdžios pašalpą gauna apie 23.000 žmonių.

—o—

Ką Scrantono Lietuviai Mano Apie SLA ir Įvykusį Seimą

Scrantono lietuviai daug tikėjosi iš SLA seimo, kaip tautinės organizacijos, atnešant daugiau lietuviškumo, ypatingai iš SLA narių. Koks buvo mūsų nusivylimas! Vietoje lietuviškumo, delegatai iš garsios Chicagos, Naujienų auklėtiniai, kurie buvo svetingai priimti į namus gerų lietuvių, dergė Lietuvą visokiais budais, lyg jie būtų kilę iš kacapų.

Dabar kalbama, kad SLA pateko į kacapų rankas! Nekurie bijosi prisipažinti, kad jie yra SLA nariais. Labai gaila, bet žmonių tokia opinija.

—o—

Triukšmingas SLA 30 kuopos susirinkimas

Rugsėjo 6 d. įvyko SLA 30 kuopos narių susirinkimas, kuriame F. Živatas padavė prašymą, kad kuopa priimtų nariu. Kilo didelis pasipriešinimas ir nemažas triukšmas, kad nepriimti. Nors nezależninkų kun. Valadka buvo atsivedęs visą savo bataręją ir kopūstų kapitoną, bet nieko negelbėjo ir Živato nepriėmė į SLA 30 kuopą ir pasmerkė P. Tarybą kam našlių ir našlaičių fondą nuskriaudė mokėdama už keturis metus Živatų duokles.

Visi buvę SLA nariai, kurie yra išbraukti už nesumokėjimą duoklių, reikalaukite P. T. tegu užmoka už jus iš N. ir N. fondo pinigų ir sakykit, kad balsuosite už Bagočių. Ir būsite priimti, nors ir būsite padarę ir negražų darbą.

SLA 30 Kuopa Pasipiktino Socialistų P. T. Darbais

SLA 30 kuopos paskutiniame susirinkime pranešta, kad Pildomoji Taryba savo paskutiniame posėdy priėmė į SLA Živatą ir Živatienę neatsiklausiant 30 kuopos. Mat, Živatai padarė didelius nuostolius SLA 30 kuopai ir iki šiol nei cento negrąžinę.

Negana to, dar P. T. paėmė iš Našlių ir Našlaičių Fondo pinigus ir užmokėjo už keturis metus duokles už Živatą ir Živatienę.

Nariai sako, kad jau raudoni šarančiai užpuolė SLA!

SLA narys

LIETUVOS – AMERIKOS IMPORTO IR EKSPORTO BENDROVĖ

Importuoja ir parduoda Lietuviškus Maisto B—vės Konservuotus kumpius ir Picnic Hams didelėse ir mažose skardinėse, raugintus agurkus ir kepenėnį paštetą (Liver Paste).

Užsakymai priimami nemažesniems kiekiams kaip 5 dėžės

LITHUANIAN - AMERICAN IMPORT & EXPORT CORPORATION

New York Tel. REctor 2-2786

NUOLATINIS, GREITAS SUSISIEKIMAS

Tarp New Yorko ir Klaipėdos, Per Gothenburgą

Kelionė prasideda ir baigiasi Švedų Amerikos Linijos laivais Nuo Švedijos, vyksta iš Stockholmo ar Kalmaro moderniškuoju S. S. "MARIEHOLM."

Nereik Švedų vizos keleiviams į Lietuvą per Švediją

Lavų išplaukimai iš New Yorko:

KUNGSHOLM Rugsėjo 14, Spalių 28,
DROTTNINGHOLM Rugs. 24, Lapk. 3,
GRIPSHOLM Spalių 1, Spalių 25,

Platesnių žinių ir laivakorčių kreipkitės į vietinį laivakorčių agentą, arba į

SWEDISH AMERICAN LINE

636 Fifth Avenue, (Rockefeller Center) New York, N. Y.

VIENYBĖ

DIDELIS PIKNIKAS

BABYLON, L. I. — Vietos SLA 182 kuopa rytoj, rugsėjo 11 d. pp. Lapių vasarvietėje, rengia didelį ir įdomų pikniką.

Piknike bus išpildyta graži ir įdomi programa su dainomis, kalbomis ir kitais pamarginimais.

Kviečiama atsilankyti visi SLA nariai, plačioji lietuvių visuomenė iš artimų ir tolimesnių kolonijų.

Linksmumas ir pasitenkinimas užtikrintas. Piknikō šeimininkės patieks skanių gamintų valgių ir bus įvairių gėrimų.

Taigi, laukiame ir tikimės skaitlingos visuomenės atsilankymo.

Rytoj visi į mūsų rengiamą pikniką! *Rengėjai*

Iš L. I. Birutės Merginų Klubo veiklos

L. I. Birutės Merginų Klubas po vasaros atostogų vėl pradeda veikti. Rugpiūčio mėn. 30 d. turėjo susirinkimą. Aptarta tolimesnio veikimo bėgamieji reikalai ir nutarta surengti "Barn Dance", nes pereitais metais surengti panašaus pobūdžio šokiai visuomenei labai patiko, ir yra dabar pageidaujama vėl panašius šokius surengti. Tuo reikalu buvo jau užklausimų apie surengimą. Ir Birutės Merginų Klubas vykindamas visuomenės pageidavimą rengia "Barn Dance" šokius, rugsėjo (September) 24 d., Ukrainian Temple salėje, 101 Grand St., Brooklyne. Šokiams grieš Nakties Pelėdų orkestras. Pradžia 8:30 val. vak. Įžanga asmeniui 40 centų. Visiems patartina apsirengti įvairiais ir juokingais kostiumais, nes už juokingiausius kostiumus bus skiriamos dovanos

Esate kviečiami atsilankyti visi. Seni ir jauni ir visi kas gyvi.

Kviečia,

Birutės Merginų Klubas

APSIVEDĖ

Rugsėjo mėn. (September) 4 d. Angelų Karalienės bažnyčioje sujungti Ona Drevišiūtė, 1568 Sterling Pl., Brooklyne, su Kaziu Nieminskiu, 1850 Watson Ave., Bronx.

Vyriausia pamergė buvo Elena Mackevičiūtė. Vestuvių puota įvyko Susivienijimo salėje, 197 Grand St., Brooklyne.

Rugsėjo 4 d. apsivedė Veronika Gataveckaitė, 68 E. 4th Str., Brooklyne, su Pranu Ivaškevičium 392 19 St.

Vestuvių puota įvyko ukrainų svetainėje ir vestuvių stalą puošė Scholes vestuvinis keikas.

PASKUTINĖS BROOKLYNO NUOTRUPOS

Jaunų vyrų pirmininko "skarbas" padidėjo — jau nustojo pirkęs 5 už 5 centus cigarus... perka 3 už 5...

—o—

Ričardas beieškodamas muzų Canarsėje pamatė "tekančią saulę kalnuose" — pakalnėje Onutę...

—o—

Nugirsta, kad žadėtasis naujasis laikraštis dar taip greit neišeis, nes žmonės kalba, kad kažkoks juokdarys Jurgio žirkles...

O visi sako, kad žirklės turi didelę svarbą laikraščio leidime...

—o—

Visko gyvenime pasitaiko, visko mes padarome, bet ne visi mes mokame pasirinkti draugus. Štai vienas mano geras pažįstamas prieš kiek laiko pasirinko draugą, kuris po kiek laiko jį paliko su dviemis krūminiais...

—o—

Klaipėdiškis išdygo aną dieną ant Grand gatvės, kaip raudonikis po šilto lietaus. Skundžiasi per karštai įsimylėjęs...

—o—

Žiežmarių Jonas pirko "šarabaną".

—o—

Ilgakojams keliaujantiems švenčių "poilsio" buse būna nepatogu. Patartina kojas palikti namie.

—o—

Paprastai reporteriai netenka puspadžių, redaktoriai kelnių. Filozofijos būdu tą skirtumą sudėjus gaunasi laikraščio "materija".

—o—

Važiuoti į kitą miestą porai dienų ir palikti padžiovus savo širdukę mėnulio kreivame rate, būtų nuostolinga. Tai faktas. Tas atsitiko vienam brooklyniečiui. Smūtnai jaučiasi.

—o—

Nemiegoti tris naktis ir darbo metu paremti akių vokus "tooth pikiais", reiškia žydui "zarabotką".

—o—

Atvėso oras lyg Brooklyno jaunoji pora...

Harry

KRIKŠTYNOS

Rugsėjo mėn. 4 d. pp. Rudvinai krikštijo savo sūnų (146 So. 3rd Str., Broklyne). Krikšto tėvais buvo Elena Paraščiokienė ir Jonas Abromaitis. Jaunąjį Rudviką pakrikštijo Alberto vardu.

Krikštynų puota įvyko Aprėdiškimo parapijos bažnyčios salėje. Ponai Lukai dėkoja kūmai ir naujagimiui linki dideliam ir sveikam augti.

Dixie Davis'ui karšta. —Momentas iš bylos, kurioje James Hines, New Yorko politikierius kaltinamas raketieriams teikęs apsaugą. Paveiksle matome Dixie Davis, liūdininko kelyje, kurį Hines advokatas Stryker "sukirto". Dešinėje matome valstybės gynėją Dewey, keliantis iš kėdės, kad užprotestuoti prieš "valgymą" jo mėgiamiausio liūdininko. Teisėjo kėdėje sėdi teisėjas Pecora.

LANKĖSI VIENYBĖS ĮSTAIGOJE

Rugsėjo 8 d. VIENYBĖS įstaigą aplankė bostonietės panelės Felicija Grendelytė ir Irena Paltanavičiūtė.

P-lė F. Grendelytė yra gerai žinomo lietuviams adv. A. Šalnos, Bostone, stenografė. P-lė I. Paltanavičiūtė yra žinomo visuomenininko velionies Miko Paltanavičiaus dukrelė. Velionis M. Paltanavičius yra įkūrėjas Amerikos Lietuvio savaitraščio ir ilgus metus sekmingai jį redagavo.

Viešnios leidžia atostogas New Yorke.

LINKSMAI ATOSTOGAVO

Darbo Dienos šventėje, rugsėjo (Sept.) 5 d. pp. Menderių ūkyje, White Sulphur Springs, dideliame ir draugiškame būryje linksmai šventę praleido ilsėdamiesi ir vaišindamiesi šis vienybiečių šeimos nariai: pp. Esque, p. Purėnienė, p.p. Anseatt, pp. Iraines, pp. Striogiai su sūnumi, pp. Baltruškaičiai su sūnumi, p. Natalija Kulbokienė, p. Mačionis, p. Ambrazienė su dukrelėmis Albina ir Genovaite, p. P. Zabarauskas., p-lė Droganiūtė, pp. Kazakauskai su sūnumi, pp. Marija ir Uršulė Zostant, pp. Loganai, p. Malinauskienė su sūnumi ir dukrele, pp. Stokių visa šeima, pp. Umbrias su sūnumi, p. Danelienė, p-lės Nelė ir Philis Stroliūtės, pp. Ambrazevičiai, p. Mečislovaitis, pp. Menderiai su sūnumi, p. Dalgiūnienė su sūnumi.

Kiek teko girdėti, visi svečiai malonioje nuotaikoje ir linksmai praleido tą dieną maudydamiesi ir palaikydami tamprius ryšius vienybiečių šeimos.

Rep.

PAVYKĘS NEW JERSEY RADIJO PIKNIKAS

Rugsėjo mėn. 4 d., sekmadienį, įvyko New Jersey Lietuvių Radijo Valandos piknikas, kuris laikomas vykusiu visais atžvilgiais.

Publikos atsilankė apie 2 tūkstančiu. Žmonių dalyvavo iš New Jersey, Brooklyno ir iš tolimesnių valstybių. Pilni busai atvažiavo iš Bayonne's, Newarko, Kearny, Jersey City, Cliffside ir Brooklyno.

Pikniko programa susidėjo iš kalbų, dainų ir sporto. Atvyko žymūs mūsų lietuviai sportininkai ir dalyvavo programe. Garbės vietą užėmė pirmas lietuvis sportininkas Ant. Kundrotas iš Brooklyno, taip pat buvęs National Guard čempionas kumštininkas Eddie Benson su žmona ir sūnumi. Jonas Pečulaitis iš Elizabeth, N. J. žymus basketbolininkas, kuris tik grįžo iš Lietuvos iš Tautinės Olimpijados, kurioje dalyvavo. Taipgi dalyvavo ir keletas svetimtaučių sportininkų, kaip Jean Caputa, pereitais metais Vokietijoje tautų olimpijadoje laimėjo antrą vietą, ir Shwarts vienas iš žymesnių akrobatų. Adomas Biekša, akrobatų grupės vadas, stebino publiką savo stiprumu ir miklumu. Ristynėse pirmą kartą su svetimtaučiu pasirodė Jonas Vincevičius iš Kearny, N. J., žymaus biznierio ir gero vienybininko sūnus.

Dalis programos buvo nutraukta dėl daugumos publikos ir stokos laiko.

Man buvus sporto programos vedėju reiškiu padėką visiems sportininkams už dalyvavimą programoje ir visiems atsilankiusiems ir prisidėjusiems prie rengimo savo darbu.

J. Jokubauskas

Netikėta puota

Rugsėjo mėn. 1 d. p-lė Sally Gribaitė, 1701 Stanhope Str., Ridgewoode, suruošė gražią "shower party" Leonorai Umbozaitei, 139 Lawrence Ave., Brooklyne.

Tel.: EVergreen 7-2534

J. VAITULIONIS
PIRMAS LIETUVIS
Chiropraktas Gydytojas
331 GRAND STREET,
BROOKLYN, N. Y.
Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vak.
Nedėlioms ir šventadieniais
Nuo 10 ryto iki 1 po pietų

Dr. H. MENDLOWITZ
Perkėlė savo Williamsburgo ofisą į
522 BEDFORD AVE
netoli Taylor St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-1312
PRIEMIMO VALANDOS:
nuo 1 val. iki 3 val. p. p
ir nuo 7 v. vak. iki 8 vak
FLATBUSH OFISAS:
2220 Avenue J

Clement Voketaitis
ADVOKATAS
50 COURT STREET,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: Triangle 5-3622
168 GRAND STREET,
Tel.: Evergreen 8-7179

Visokiais kelionių ir dokumentų reikalais kreipkitės į Vienybės Travel Bureau, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK
161 No. 6th Street
VALANDOS
8—10 ryte
1—2 p. p.
6—8 vak.
Šventadieniais susitarus
Tel. Evergreen 8-9229

DR. ED. W. ŽUKAUSKAS
1114 Foster Avenue
VALANDOS
1—2 p. p.
6—8 vak.
Ir pagal sutartį
Tel. Mansfield 6-8787

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4th Street
VALANDOS
9—12 ryte
1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. Evergreen 7-9105

TURIZMO IR APDRAUDOS BIURAS

- Laivakortės greičiausiais laivais į visas šalis
- Greitas ir saugus pinigų siuntimas į visas šalis
- Generalinė apdrauda.—Namai, automobiliai
- Nuosavybių pardavimas ir administravimas
- Importavimas ir eksportavimas į ir iš Lietuvos
- Atliekami visi reikalai, kokiais tik kas kreipiasi
- Notaras—Tvirtina visokius dokumentus

A. S. TREČIOKAS
314 WALNUT STREET, NEWARK, N. J.
kampas Adams Street
TELEFONAS: MArket 2-4867 arba BIgelow 2-1093

Phone STagg 2-0783 Night HAvemeyer 8-1158
JOSEPH LE VANDA
Laisniuotas Graborius ir Balsamuotojas
Notary Public
337 UNION AVENUE, BROOKLYN, N. Y.
Namas tas pats, tiktai miesto patvarkymu pamainytas numeris buvusio 107 Union Avenue

SALDAINIŲ KRAUTUVĖ
Didelis pasirinkimas geriausių saldainių dėžese iš Amerikos. Taip pat galite gauti saldainių ir iš LIETUVOS
Namie gaminti ledai (Ice Cream)
Geriausi užkandžiai
ALUS IŠ KRANO IR BONKUTEMIS
JUOZAS GINKUS
495 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
EVERGREEN 4 7142

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand St., Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 *Koplyčia Laidotuvėms*

A. VALANTIEJUS
54-41-72nd St., Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. NEwton 9-4464

BARRY P. SHALINS
(ŠALINSKAS)
84-02 Jamaica Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 *Koplyčia Laidotuvėms*

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIOS LAIDOTUVĖMS
Tel. EVergreen 8-9770

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomuoja automobilius įvairiems reikalams

TARZANAS UGNYJE

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

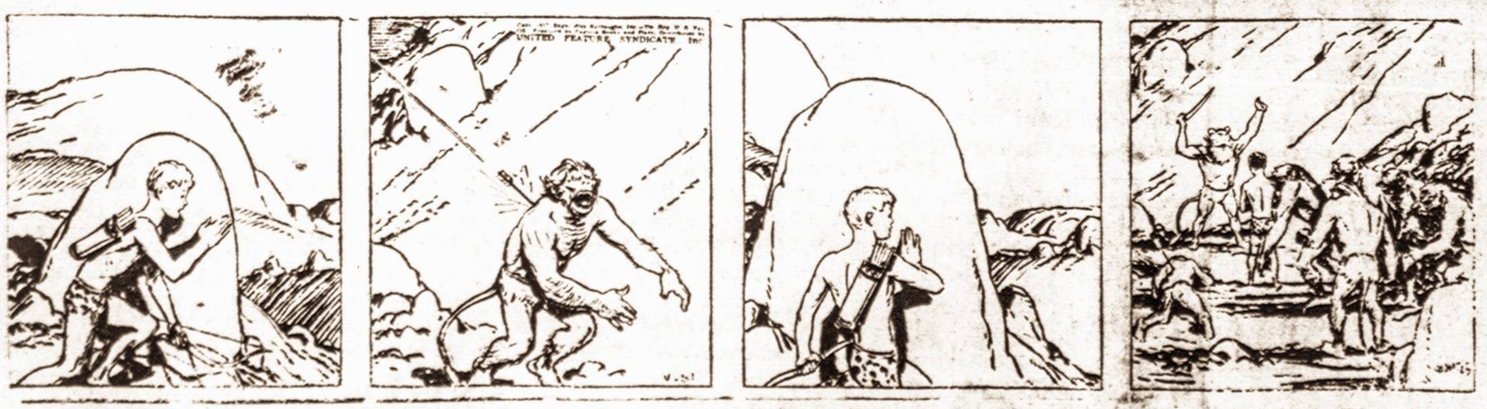

61.—Dokas atsargiai rėpliojo užkalniu, slėpdamasis už akmenų. Saulės garbintojai visiškai nesitikėjo, kad jų slaptasis priešas seks juos atviroje vietoje, dėl to jie visiškai nesisaugojo manydami, kad niekas čia jų nepuls, kaip kad įvyko giriose tankumynuose. Doko niekas nematė.

Pasivijęs tarpukalniu einantį saulės garbintojų būrį, nuo kalno Dokas pamatė atsilikusį nuo kitų Ulpą. Berniukas įtempė savo kilpinę ir paleido zvimbiančią strėlę, kuri įsmigo šiam laukiniui kunigui stačiai į nugarą. Surikęs ne savu balsu, Ulpas vietoje griuvo negyvas.

Visas saulės garbintojų būrys sustojo ir ėmė dairytis, kur jų žudytojas. Bet Dokas skubiai pasislėpė už didelio akmenio ir tupėjo net nekvėpuodamas. Būrio vadas Gulmas ne tik buvo labai įpykęs, bet ir baimės apimtas. Jis suprato, kad ir jam pačiam grėsia nemažas pavojus, o iš kur—nežinia.

"Čia liepsnojančio Dievo kerštas!"—šaukė šis laukinis fanatikas.—"Ar dar toli tavo surastoji šventovei vieta?" Blk skubiai atsakė: "Mes esame jau visai arti tos vietos." Gulmas nudžiugo. "Gerai,"—tarė jis,—"mes turime ūmai daryti kraujo auką, kad permaldauti supykusį Dievą!" Jis žiūrėjo į Diką.

— žiūrėkite Kas bus toliau — kitame Vienybės numeryje —